

26 września 2024

Debata o środowiskach żydowskich tematem ogólnopolskiej konferencji naukowej w Tokarni

Dział Badań Naukowych Muzeum Wsi Kieleckiej był organizatorem konferencji naukowej pt. „Żydzi wiejscy i małomiasteczkowi w obrazie wiosek i sztetli przełomu XIX i XX wieku”, która odbyła się 23 września w Centrum Konferencyjno - Dydaktycznym w Parku Etnograficznym w Tokarni.

Konferencję otworzyła Katarzyna Korus - dyrektor Muzeum Wsi Kieleckiej. Uczestniczyło w niej kilkunastu prelegentów z różnych ośrodków uniwersyteckich,

muzealnych i badawczych w Polsce, m.in. z Uniwersytetu Jagiellońskiego, Żydowskiego Instytutu Historycznego, Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN, Uniwersytetu Rzeszowskiego, Narodowego Instytutu Dziedzictwa, Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, Bramy Grodzkiej - Teatr NN w Lublinie, Archiwum Państwowego w Kielcach, Muzeum Wsi Kieleckiej i in.

Kolejne panele i dyskusję prowadzili: dr hab. Jerzy Gapys, prof. UJK w Kielcach - dziekan Wydziału Humanistycznego; dr Agnieszka Dziarmaga - adiunkt w DBE (odpowiedzialna za organizację konferencji) oraz dr Krzysztof Karbownik, kierownik DBE MWK.

Obrady naukowców dotyczyły trzech obszarów badawczych: aktywności i doświadczenia historycznego żydowskich mieszkańców wsi i miasteczek Kielecczyny przełomu XIX i XX wieku, codzienności żydowskiej w obszarze miejsko-wiejskim oraz faktów, mitów i stereotypów z nią związanych, a także materialnych śladów zachowania dziedzictwa po Żydach.

Zainteresowanie i dyskusję wzbudził m.in. temat wizerunku Żydów w pamiętnikach chłopskich dwudziestolecia międzywojennego, o czym mówiła dr Anna Rosner z Żydowskiego Instytutu Historycznego. Swoim doświadczeniem w nowatorskim podejściu do narracji muzealnej podzieliła się Monika Tarajko z Bramy Grodzkiej - Teatru NN, a prof. Maciej Tomal z Uniwersytetu Jagiellońskiego omówił mało znane źródła do obyczaju Żydów z Wiślicy.

Nie zabrakło tematów związanych z działalnością muzealną dotyczą ochrony mienia po Żydach (dr Maria Frączkiewicz z POLIN przedstawiła historię ocalania kuczki z Szydłowa) i pamięcią utrwaloną w żydowskiej materialności.

Wystąpienie prelegentów wysłuchali m.in.: Jarosław Karyś - zastępca dyrektora MWK, Małgorzata Krzywda - kierownik Parku Etnograficznego w Tokarni, Bartłomiej Zapała - zastępca prezydenta Kielc, delegaci Gminy Wyznaniowej Żydowskiej w Katowicach, Stowarzyszenia im. Jana Karskiego w Kielcach oraz Związku Literatów - Oddział Kielce, przewodnicy świętokrzyscy, muzealnicy, m.in. z Muzeum Historii Kielc, a także uczniowie z SP im. Jana Kochanowskiego w Chęcinach.

Konferencja była transmitowana poprzez streaming, a efekt pracy naukowców będzie zebrany w formie publikacji pokonferencyjnej, która ukaże się jeszcze w tym roku.

Wydarzenie zostało przeprowadzone w ramach realizacji wniosku „Obraz społeczności Żydów wiejskich i małomiasteczkowych - konferencja naukowa, wydawnictwo pokonferencyjne oraz towarzyszące wydarzenia kulturalne”, dofinansowanego z Krajowego Planu Odbudowy”.